

VISITA I REUNIÓ DE TREBALL DE LA SÍNDICA DE GREUGES AMB L'ASSOCIACIÓ VEINAL SANT ANDREU SUD

Justificació de l'actuació

La síndica de greuges de Barcelona desenvolupa el Programa de visites als barris de la ciutat de Barcelona des de l'any 2013, amb la finalitat de conèixer de primera mà la realitat dels barris i escoltar l'opinió del veïnat.

La missió encomanada pel Consell Municipal a la síndica de greuges de Barcelona és la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels veïns i veïnes de la ciutat i, per extensió, que l'actuació municipal s'ajusti a les normes de bon govern comunament acceptades. Amb aquesta finalitat, la síndica de greuges pot supervisar l'activitat de l'Administració municipal, especialment pel que fa als continguts de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

El conjunt de la ciutat i els diferents barris que la formen són l'espai col·lectiu que pertany a tota la ciutadania, on transcorre la vida quotidiana i on en gran mesura es desenvolupen les relacions socials, comercials i de lleure. Les autoritats municipals, com a responsables del disseny i l'organització de la ciutat, han de poder garantir l'equilibri, l'harmonia i la cohesió del conjunt social.

Fins al moment s'han visitat 35 barris dels 73 que té la ciutat. Del Districte de Sant Andreu s'han visitat els barris de Sant Andreu, el Bon Pastor, La Sagrera, Trinitat Vella i ara Sant Andreu Sud. Si bé Sant Andreu Sud no és un barri en sentit estricte, el fet de disposar d'una associació de veïns específica per aquesta zona i tenir unes peculiaritats especials marcades, essencialment, per la construcció de la nova estació ferroviària de la ciutat aconsellen conèixer aquesta realitat.

La zona visitada està situada als entorns de l'antiga fàbrica de filats de Can Portabella, entorns del camp de futbol Narcís Sala i en la proximitat de l'antiga fàbrica Pegaso tot i que aquesta es situa ja al barri de la Sagrera. Confronta amb una part del traçat de línia fèrria avui afectat per les inacabables obres de la nova estació de ferrocarril. Un immens espai obert, i encara sense cosir i mantenir, que va des del pont de Bach de Roda, al límit sud del barri de la Sagrera, fins a l'estació ferroviària de Sant Andreu del Palomar.

Quan la fàbrica de filat de Can Portabella va abandonar l'activitat industrial les seves naus van acollir petits tallers de manufactura que amb els anys també van deixar la seva activitat.

L'espai va restar abandonat, en un entorn urbanístic no prou consolidat, on començava l'activitat constructora de nous habitatges i en el qual la xemeneia de la fàbrica i el xalet que servia com a oficines eren testimonis oblidats del seu antic ús.

L'Associació amfitriona té els seus orígens l'any 1985 impulsada per la inquietud social dels veïns propers al traçat del ferrocarril i a l'entorn del que va ser la zona industrial de Can Portabella.

Com descriuen els membres de l'Associació, l'entorn de Can Portabella i del camp de futbol Narcís Sala era considerat, des del centralisme del barri històric del barri de Sant Andreu del Palomar, com una zona perifèrica, un gran espai extramurs sense murs físics que al seu parer no era objecte de l'atenció municipal de la que gaudia el centre històric.

La reunió s'inicia a les 18.30 del dijous 2 d'abril a les dependències del centre comunitari de Can Portabella que ocupa l'antic xalet de la fàbrica, en el seu moment reivindicat pels veïns i que ha estat destinat a l'ús públic després d'unes encertades obres de reforma.

Principals qüestions tractades

La presidenta recorda els orígens de l'Associació i la situació en que es trobava el barri insistint en la percepció comuna que es tenia de ser marginats de les activitats festives, culturals i d'atenció als serveis públics respecte al que es considera centre històric del barri de Sant Andreu del Palomar.

A continuació inicia el seu relat de les situacions que més preocupen al veïnat:

- Manifesten que hi ha un dèficit històric en instal·lacions públiques per a la pràctica esportiva. La situació ha empitjorat amb la desaparició de la piscina descoberta que estava situada al carrer Bonaventura Gispert. En l'espai que ocupava s'està construint el poliesportiu Camp de Ferro i inicialment es preveia la reposició de la piscina però el cert, explica, és que no es preveu la licitació de la nova piscina. D'altra banda sembla que el usos de la futura instal·lació esportiva es destinarà als socis d'entitats esportives privades restant molt restringits els usos per la resta de veïns i altres entitats.
- Mobilitat: Sant Andreu té una morfologia viària pròpia del que havia estat un nucli essencialment rural, és a dir carrers estrets i naturalment pacificats. Tot i això és disposava d'uns eixos de connexió amb la resta de la ciutat i per sortir i entrar del barri que s'han vist greument alterats amb les noves mesures de mobilitat. Així el tancament al transit rodat de part del carrer Gran de Sant Andreu, l'establiment de nombrosos carrils per bicicletes, segons exposen, infrautilitzats i les obres de la nova estació de ferrocarril i entorns està provocant els següents problemes sense que prèviament s'hagi fet un estudi rigorós de la mobilitat:
 - Concentració de la circulació viària transversal en determinats que han de patir i suportar més pol·lució, molèsties i col·lapses de vehicles.
 - Eliminació de carrils de circulació comprometent el pas del serveis d'urgències que no disposen d'alternatives per evitar col·lapses o les aturades d'altres vehicles i les parades dels busos.
 - Eliminació de les connexions del barri amb la zona marítima.
 - Desaparició de places d'estacionament a la via pública.
 - Ocupació de l'espai públic quan tenen lloc els partit de futbol al camp Narcís Sala.
 - Presència de bicicletes a la calçada sense fer ús dels carris específics.
- Plaça de Can Portabella: La nova plaça de Can Portabella pateix manca de manteniment per part dels serveis municipals de Parcs i Jardins i un mal ús per part dels responsables dels gossos que la freqüenten, joves que realitzen conductes impròpies a l'espai públic, intimidacions, soroll de música i s'allarga a hores nocturnes quan arriba el bon temps, brutícia i estacionament de vehicles quan hi ha partit de futbol al camp Narcís Sala. La presidenta manifesta que han fet propostes d'instal·lació d'una guingueta en aquells plaça, espais per a la get gran i la celebració d'activitats lúdiques com els Vermuts musicals sense que l'Ajuntament hagi estat receptiu a aquestes iniciatives, mentre l'espai es degrada.

- Obres ferroviàries: Igualment es dona compte de l'estat d'abandonament i temporalitat en que es troben aquestes obres provocant un estat deplorable sobre tot en tot al llarg del carrer Josep Soldevila. Les promeses d'adequació d'aquella zona amb un nou tancament en tant no finalitzin les obres, no s'han dut a terme.
- El representants veïnals també deixen constància del què consideren manca d'equipaments escolars suficients així com d'aquells destinats a serveis socials.
- Manifesten la seva satisfacció per la rehabilitació i disposició del Centre Comunitari de Can Portabella.

Seguidament els presents a la reunió realitzen una visita a les zones del barri que han estat objecte de comentari per tal de comprovar, in situ, les observacions fetes.

Consideració final

La síndica de greuges vol deixar constància i traslladar al responsables municipals del Districte les reclamacions, dèficits i problemes posats de manifest pels representants de l'Associació Veïnal de Sant Andreu Sud. De forma especial vol destacar els tres següents:

- El problemes de mobilitat i col·lapse circulatori que pot patir, en general, la zona objecte de visita i de Sant Andreu del Palomar especialment dificultant el pas i accés dels vehicles d'emergències.
- L'estat d'almenys aparent abandonament i condicionament temporal després de 10 anys de l'espai públic del barri que confronta amb les obres de la nova estació de ferrocarril.
- La manca de connexió del barri amb la zona est i del litoral.

En conseqüència, la síndica de greuges, recomana:

- La realització d'un estudi de mobilitat pel conjunt del barri que tingui en compte les connexions viàries principals, la garantia de pas dels vehicles d'emergència, l'ús dels nous carrils per bicicletes i la presència de públic en ocasió dels partits de futbol a l'estadi Narcís Sala.
- Que es consideri la possibilitat certa de retornar al veïns la disposició d'una piscina a l'aire lliure del a qual venien disposant fins a l'inici de les obres del futur centre esportiu Camp de Ferro.
- La síndica de greuges recorda l'obligació legal d'oferir als representants veïnals respostes suficients, raonades i en temps sobre les peticions que puguin formular i en especial aquelles que puguin fer referència a l'ús lúdic de la Plaça de Can Portabella.

- La síndica de greuges iniciarà una actuació dirigida a conèixer l'estat d'execució de les obres de construcció de la nova estació ferroviària i com aquestes poden afectar l'entorn més proper del barri, la qualitat de vida del veïnatge, la dignitat de l'espai públic i la comunicació del barri amb la zona de llevant de la ciutat.

D'aquestes consideracions se'n donarà compte a la regidora del Districte de Sant Andreu, per tal que siguin tingudes en compte a l'hora de definir l'acció de govern i millorar la situació del barri en els aspectes comentats.

Barcelona, 31 de maig de 2019